

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2022-02-15	1.0	Jonas W	Fastställt dokument
2022-05-02	1.1	Annika Lydänge	Uppdaterat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Järnavik inom projektet LIFE RestorRED **LIFE19 NAT/SE000172**

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Järnavik. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slätterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen Blekinge. Läs mer om projektet på webbplatsen <https://www.liferestored.se/>.

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0410088 Järnavik

Naturresevat: Järnavik

Län: Blekinge

Kommun: Ronneby kommun

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Jonas Warhammar/Maria Strand

Koordinater för restaureringsområde: 6226962.32/504411.50 (SWEREF 99TM)

Beskrivning av objektet

Järnavik är ett mycket varierat område med höga naturvärden och rika kulturhistoriska värden. Naturvärdena utgörs av en mosaik av ädellövskog, hållmark, betesmark, ängsmark, åkermark, kärr och strandängar i en kuperad terräng med markerade höjdryggar och vackra berghällar som stupar brant ner i viken. I delar av området finns gamla och grova träd med en artrik flora och fauna knutna till dessa. Området hyser ett antal rödlistade eller natuvårdsintressanta arter som svamparna ekskinn, oxtungsvamp, ekticka och blekticka kärlväxterna desmeknopp, vårkällört, nattviol och slättergubbe. Sandödlor förekommer på flera hållmarksområden inom området. Stora delar av området hävdas med nötbete samt dessutom lieslätter på en liten äng i norra delen av området.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtyperna silikatgräsmarker (6270), trädklädda betesmarker (9070) och enbuskmarker (5130) ges en starkt ekologisk status genom natuvårdsrestaureringar. Vid slutet av projektet ska totalt 15,2 hektar gräsmarkshabitat vara restaurerad. Nytt stängsel möjliggör bete av en större areal än tidigare och friluftslivets intressen tas till vara genom flera genomgångar i stängslet. Framtida skötsel av området ska säkras genom att betesavtal tecknas med djurhållare, så att marken kan betas årligen. I möjligaste mån ska miljöstödd sökas för marken för att finansiera den löpande skötseln efter projektets slut. För de delar av marken som ännu inte uppfyller villkoren för miljöstödd ska reservatsförvaltningen stötta med skötselmedel på en rimlig nivå.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning om projektet och om åtgärder.

Tillgängligheten i området ska ha ökat genom att området blir mer lättframkomligt och attraktivt för besök genom restaureringsåtgärderna.

Ekosystemtjänsterna död ved och pollinering kommer att gynnas i det här objektet genom exempelvis högstubbar, ringbarkning, faunadepåer, friställning av blommande och bärande buskar och skapande av gläntor.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)	Ny areal (ha)
6270	Silikatgräsmarker	0,7	
9070	Trädklädd betesmark	13	
5130	Enbuskmarker	1,5	2

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Järnavik

Tabell 2 Planerad omfattning. Nytt värde anger förändringar jämfört med ansökan.

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal	Nytt värde
A1.1	Revidering av skötselplan			1	
A2	Restaureringsplan			1	
C1.1	Röjning och avverkning		15,2		15,7
C1.2	Restaureringsbete		15,2		15,7
C2.1	Stängsling	1180			
C2.2	Borttagande stängsel	989			
C2.3	Specialkonstruktion (1 färist/ 1 kobro)			2	
C2.4	Stängselgenomgång			3	
C3.4	Frihuggning			20	
C3.5	Hamling			20 (5+15)	
C3.6	Veteranisering			20	
C4	Artskötsel/skapa biotop				
D1	Fotodokumentation				
D2.1	Uppföljning av naturtyper				
D5.1	Kartläggning av ekosystemtjänster				
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare				
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved				
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1	
E1.2	Temaskylt Ekmiljöer/Mulmholkar			2	

Beskrivning av åtgärderna

Action A1.1 Revidering skötselplan

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2023-12-31

Genomförs: Hösten 2021 – våren 2022

Beskrivning: En reviderad skötselplan tas fram för naturreservatet Järnavik.

Action C1.1 Røjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2024

Beskrivning:

-Naturtyp 9070: Delar av områden med naturtypen har vuxit igen och det finns ett flertal yngre träd som har växt upp sedan hävden minskat. De äldre träden kommer att friställas, men även yngre träd, så kallade efterträdare, som kan ta över då de gamla träden efterhand dör. Gläntor kommer att återskapas, utvidgas och förstärkas, för att skapa en mosaik av öppna och mer slutna delar. I de befintliga gläntorna finns ofta redan värden knutna till mer öppna miljöer, vilka kan gynnas om de utvidgas.

Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter och det ska finnas liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd, gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. En del träd kommer att veteraniseras istället för att tas ned helt. Det mesta av det bortgallrade virket kommer att transporteras bort från områden, men en del kommer att lämnas som faunadepåer.

-Naturtyp 6270: Ett mindre område i nordväst som är kraftigt igenvuxet med främst slån. Mindre fläckar med hävdgynnad flora finns kvar i kanterna. Restaureringen kommer att syfta till att skapa en öppen till halvöppen betesmark med ett varierat träd- och buskskikt. Värdefulla hagnarksträd, som grova ekar, vildapel, rönn och ask ska finnas kvar och några större sammanhängade buskpartier.

-Naturtyp 5130: Enbuskmarkerna är oftast belägna på höjdryggar och några av dessa är kraftigt igenväxta. Jordtäcket är tunt och ofta övergår dessa marker till 8230 Hällmarkstorräng. Målet med åtgärden är att skapa öppna till halvöppna områden med ett betydande inslag av gamla och/eller hävdformade enar eller låga, breda snår med en. I naturtypen finns också inväxta ekar av krattekskaraktär som kommer gynnas.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: Från 2023 och framåt.

Beskrivning: Nästan hela området betas idag av nötdjur, men vissa partier mer extensivt. Betestrycket behöver intensifieras inom de delar som restaureras. Åtgärden innebär ersättning till djurhållare för bete, som i kombination med underhållsröjning ska hålla efter upslaget av sly som brukar komma efter restaurering på grund av röjgödsling och ökat ljusinsläpp. Det långsiktiga målet att bete ska upprätthålla landskapets öppenhet efter restaureringen.

Action C2.1 Stängsling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: Påbörjas hösten 2022, slutförs 2023.

Beskrivning: Stängslet i norra delen av reservatet är dåligt på många ställen och behöver bytas ut. I samband med stängslingen kommer gränsmarkeringsstolpar att sättas upp. En del i norra delen av reservatet kommer nystängslas.

Action C2.2 Borttagande stängsel

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: Påbörjas hösten 2022, slutförs 2023.

Beskrivning: Borttagning av stängsel gäller till stora delar samma sträcka som C1.2.

Action C2.3 Specialkonstruktion

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: Åtgärden innebär anläggande av två färister. Färisterna kommer att underlätta framkomligheten för behörig trafik samtidigt som den minimerar risken att betesdjur rymmer ur beteshagarna.

Action C2.4 Stängselgenomgång

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: Geomförs i samband med C2.2 stängsling, påbörjas hösten 2022, slutförs 2023.

Beskrivning: Tre stängselgenomgångar i det nya stängslet för att underlätta för besökare/fri-lufslivet.

Action C3.4 Frihuggning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Hösten 2023

Beskrivning: Grova ekar och vissa andra stora vidkroniga träd behöver stå fritt från konkurrerande träd för att må bra och för att de biologiska värdena knutna till dessa ska bevaras och utvecklas. 20 träd kommer frihuggas i områdets sydöstra del, inom en betesfälla som har stor variation vad gäller täckningsgrad av träd- och buskskikt. Frihuggningarna görs i ett delområde där marken är ganska stenbunden med begränsad markflora och dåliga förutsättningar för beteshävd. Några ekar och andra träd kommer att få lite mer utrymme, genom frihuggning, för att på sikt utvecklas till naturvårdsträd.

Action C3.5 Hamling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2025

Beskrivning: Totalt kommer 20 träd att hamlas i anslutning till slätterängen vid den norra parkeringen. 15 av dessa är relativt unga träd, främst lind. Fem av dessa är äldre lindar som inte hamlats på lång tid och det behövs arboriskompetens för att bedöma lämpliga åtgärder och genomföra restaureringshamlingen.

Action C3.6 Veteranisering

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Hösten 2022

Beskrivning: Veteranisering är ett sätt att på konstgjord väg skapa strukturer i yngre träd som vanligtvis finns i äldre träd. Det är till exempel håligheter, savflöden och död stamved. Med hjälp av motorsåg skapas dessa strukturer, som efterliknar exempelvis hästgnag, blixtskador och hackspetthål. I första hand veteraniseras träd som vanligtvis hade tagits bort vid en naturvårdsåtgärd. I området kommer minst 20 träd veteraniseras.

Action C4. Artskötsel/skapa biotop

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2024

Beskrivning: Flera artspecifika åtgärder kommer genomföras inom området. Mulmholkar är stora holkar i trä som ska efterlikna gamla ihåliga träd. Holkarna fylls med en blandning av ekspån, ekflis och eköv, och i överdelen finns en ingång där insekter kan komma in och där fåglar kan häcka. Syftet med holkarna är att de insekter som vanligtvis lever i gamla ihåliga träd kan nyttja mulmholkarna som tillfällig bostad om det råder en brist på gamla hålträd. I området kommer tre mulmholkar placeras. I ett område kommer sandblottor skapas för att gynna vilda bin.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Våren 2022. Sedan löpande under projektets gång vid behov.

Beskrivning: För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026

Beskrivning: Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D5.1 Kartläggning av ekosystemtjänster

Möjlig tidsperiod: 2025-01-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026

Beskrivning: Kartläggningen av ekosystemtjänster kommer att utgå från rapporten "*Ekosystemtjänsteförteckning med inventering av datakällor*", <http://www.naturvardsverket.se/978-91-620-6797-7>, som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Projektets bidrag med förbättrade ekosystemtjänster kommer att beskrivas med särskilt fokus på tillgången av död ved, miljö för pollinerare och tillgänglighet för besökare utvecklats under projektet.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/> och Länsstyrelsens webbplats <https://www.lansstyrelsen.se/blekinge>.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2024

Beskrivning: I samband med restaureringsåtgärder inom action C.1 kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Vid restaureringen kommer bryn att göras flikiga och blommande buskar att friställas. Gläntor skapas för att skapa varma rum inom området. För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/> och Länsstyrelsens webbplats <https://www.lansstyrelsen.se/blekinge>.

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2024

Beskrivning: I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Flera faunadepåer kommer skapas av nedtaget virke, i första hand används de grövsta stammarna. Flera högstubbar kommer skapas och träd kommer att ringbarkas. För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskyt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022

Beskrivning: En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp.

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022

Beskrivning: Två skyltar som beskriver mulmholkar respektive ekmiljöer kommer att tillverkas och sättas upp inom området.

Kartor

Overview map of Natura 2000 site
 Site: SE0410088 Järnavik
 Natura 2000 status: SAC

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Järnavik SE0410088.

Overview for the site Järnavik SE0410088.

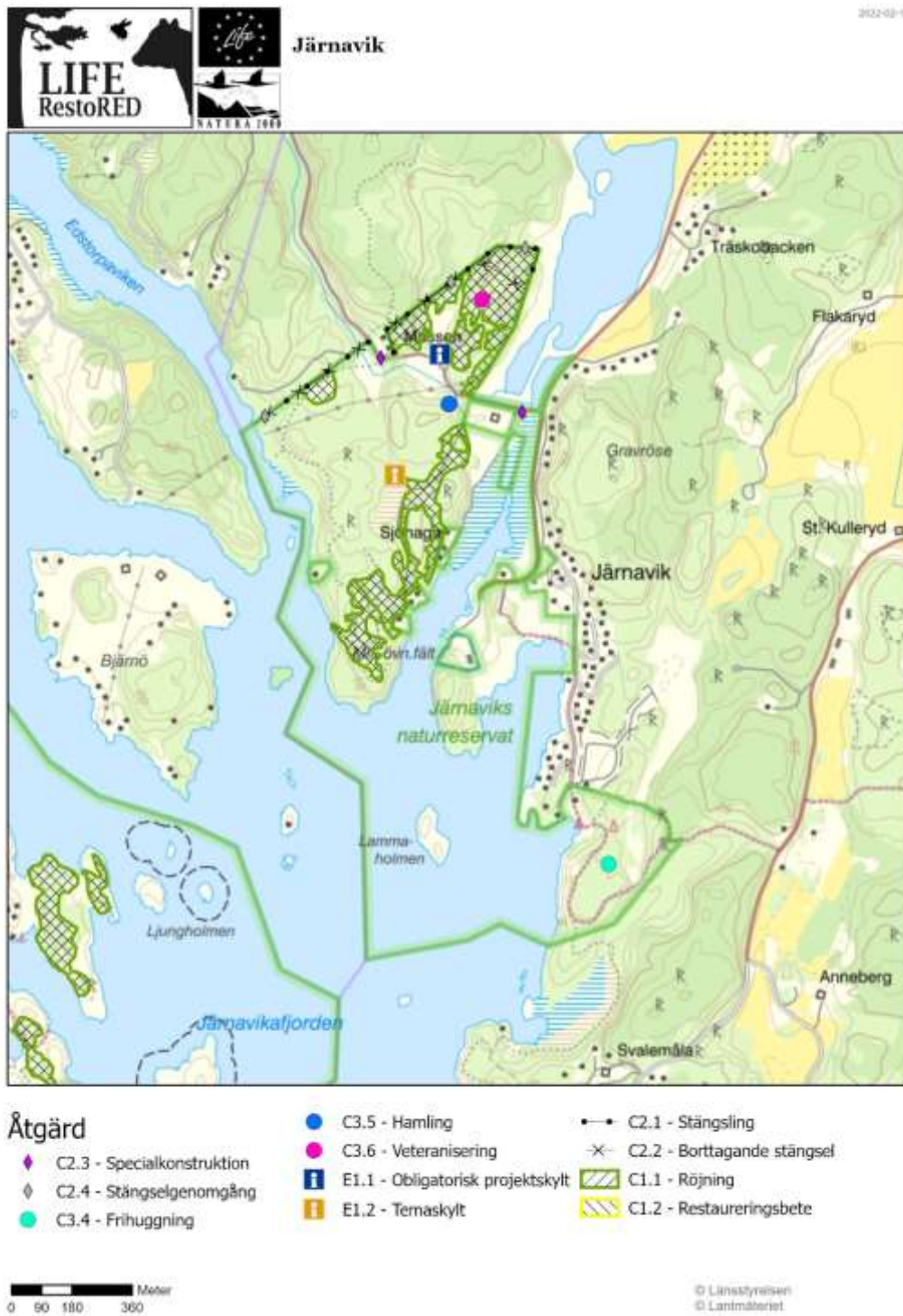

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet.
Detailed map for measures in the project.

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>